



Jaký příběh vyprávějí kufry?

Vzdělávací cíl: Žáci se skrze příběh jednoho předmětu učí porozumět, jak fungují současné muzejní instituce a jakými způsoby je v nich připomínán holokaust.

Klíčová slova: druhá světová válka, antisemitismus, vzpomínková kultura, vztah k minulosti, tvoříme

Práce s jednotlivými slidy:

Poznámky:

1 ZKOUMÁNÍ FOTOGRAFIE (2 min.)

Prohlížení fotografie s pomocí lupy a četba popisky.

Fotografie zachycuje část expozice v Muzeu II. světové války v Gdaňsku věnovanou holokaustu. Stav expozice z ledna roku 2017. Dominantní roli hraje stěna z maket kufrů, která se tyčí nad pultem, na němž jsou vystaveny dva originální kufry obětí holokaustu spolu s jejich příběhy. Fotografie slavné brány v Osvětimi evokuje jak tragické vyústění životů obětí, tak místo, odkud kufry pocházejí.

2 POPIS FOTOGRAFIE (3 min.)

Označování důležitých prvků na fotografii a jejich popis.

Žáci si mohou povšimnout kufrů, návštěvníků, Osvětimi, dotykových obrazovek či výšky prostoru.

3 ZKOUMÁNÍ DALŠÍCH FOTOGRAFIÍ (3 min.)

Prohlížení fotografií s pomocí lupy a četba popisek.

Žákům může pomoci doporučení, že si mají všimnout situace, ve které jsou kufry zachyceny.

- 1) Pohled do současné expozice v památníku Osvětim (říjen 2012).
- 2) Prostor koncentračního tábora Osvětim přibližně týden po osvobození tábora.
- 3) Židé nastupují do transportu do Osvětimi, Nizozemsko. Fotografie byla pořízena v roce 1942 nebo 1943 a je součástí fotoalba velitele tábora Alberta Konrada Gemmekera.
- 4) Pohled do první expozice, která vznikla v Osvětimi. Muzeum vzniklo v Osvětimi již v roce 1947. Přesné datum pořízení fotografie není známo.

4-8 POPIS FOTOGRAFIÍ (5 min.)

Označování prvků na fotografiích, které umožňují popsat, co se s kufry děje.

Žáci mohou označit například muzejní vitríny, zavazadla lidí nastupujících do vlaku, uspořádání kufrů na hromady, jména napsaná na kufrech apod. Mohou brát v úvahu i fakt, že fotografie v koncentračním táboře mohla vůbec vzniknout.

Popis fotografií bude sloužit jako podklad pro vystavení příběhu kufrů. V rámci zpětné vazby lze sledovat vztah mezi mírou detailnosti popisu fotografií a jejich zapojením do konečného příběhu na posledním kroku.

9 ŘAZENÍ FOTOGRAFIÍ (5 min.)

Řazení fotografií podle časové posloupnosti. Při řazení žáci dostávají zpětnou vazbu, zda řadí správně.

Pomocí řazení lze sestavit základní příběh kufrů: Kufry náleží Židům, kteří jsou odvázeni do Osvětimi. Po osvobození tábora jsou kufry v Osvětimi nalezeny a jsou umístěny jako připomínka obětí hned do první expozice. Hromady kufrů jsou k vidění v Osvětimi dodnes, jsou součástí i expozic mimo Osvětim a jsou význačným symbolem holokaustu.

10 VYPRÁVĚNÍ PŘÍBĚHU (7 min.)

Žáci na základě předchozí analýzy fotografií a jejich řazení vyprávějí v textovém poli příběh kufrů.

V rámci příběhu mohou žáci reflektovat spojitost hromad kufrů s množstvím obětí holokaustu, důležitost kufrů pro současnou vzpomínkovou kulturu, rozhodnutí vytvořit z Osvětimi muzeum. Hromady kufrů lze chápat jako náleзовou situaci zakonzervovanou v muzeu. Jména napsaná na kufrech pak odkazují k individuálním životům, které byly násilně přerušeny smrtí v koncentračním táboře. Balení věcí do transportu může být chápáno jako společná zkušenost obětí a pozdější zabavení osobních věcí jako doklad odlidšťujícího mechanismu masového vyvražďování.

Další možnosti zapojení do výuky:

- S žáky je možné reflektovat jejich vlastní zkušenosti s různými projevy kultury vzpomínání na holokaust. Viděli nějaké filmy (Schindlerův seznam, Saulův syn, Musíme si pomáhat, Hanební pancharti)? Byli v muzeu či na místě spojeném s holokaustem? Žáci tak mohou vytvořit myšlenkovou mapu míst, obrazů a symbolů, které připomínají v naší kultuře holokaust.
- Na práci je možné navázat materiály z aplikace [Obrazy války](#), kde je holokaust důležitým tématem. Zejména se k němu vztahují materiály v sekci [Obrazy: Táboře](#) a [Obrazy: Transporty](#), ale téma lze najít i v dalších kapitolách.
- Také lze akcentovat perspektivu kurátorů a využít cvičení k ilustraci toho, jak fungují muzejní instituce. Žáci se mohou zamyslet, proč se kurátoři v Gdaňsku rozhodli pro takovouto instalaci. Také mohou vyhledat na internetu fotografie z jiných expozic holokaustu a hledat spojitosti a rozdíly (např. Yad Vashem).